

XX MIĘDZYNARODOWY KONGRES MARIOLOGICZNO-MARYJNY

W dniach 15–24 września 2000 roku odbył się w Rzymie XX Międzynarodowy Kongres Mariologiczno-Maryjny, zorganizowany przez Papieską Międzynarodową Akademię Maryjną. Uroczyste posiedzenia otwarcia i zamknięcia Kongresu Mariologicznego odbyły się w Patriarchalnej Bazylice *Santa Maria Maggiore*; Papieska Msza Święta na zakończenie Kongresu Maryjnego miała miejsce na Placu Św. Piotra przed Bazyliką Watykańską. Zakwaterowanie i wyżywienie w domu pielgrzymka; codzienne Msze święte w nowej świątyni; obrady plenarne w auli pod nią; obrady sekcji językowych w budynku z audytoriami, zapewniło Sanktuarium *Madonna del Divino Amore*, położone na 12 km *Via Ardeatina*.

Temat Kongresu Mariologicznego brzmiał: *Trójca Święta a Maryja*. Był to temat przywieziony z Hiszpanii, przez obecnego Prezesa Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej, Ojca Kaspra Calvo Moralejo OFM, który jako Prezes Hiszpańskiego Towarzystwa Mariologicznego w ostatnim trzyleciu swego pobytu w Hiszpanii prowadził prace, podzielone na kolejne roczne tematy: Bóg Ojciec a Maryja, Syn Boży a Maryja, Duch Święty a Maryja.

Na posiedzeniach plenarnych wykłady głosili prelegenci hiszpańscy (Prezes Akademii jest Hiszpanem) i włoscy (Sekretarz Akademii, ojciec Stefan Cecchin OFM jest Włochem) oraz nieliczni przedstawiciele innych narodowości: Amerykanin, Angielka, Francuzka, Grek, Niemiec i Polak. Ten ostatni, ks. prof. dr hab. Lucjan Balter z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, tylko przypadkiem: zamiast prawosławnego Metropolity Gennadiusza Limouris'a z Ekumenicznego Patriarchatu w Konstantynopolu, który przebywał w szpitalu po operacji.

Wygłoszonych zostało 17 wykładów, z jednoczesnym tłumaczeniem na języki kongresowe. Ukazywały one powiązania Maryi z Trójcą Świętą na tle kultury współczesnej (J. Roten SM — Dayton), na progu trzeciego tysiąclecia (P. Coda — Rzym), w Kościele Anglikańskim (A. Loades — Durham), w swych podstawach (A. Serra — Rzym), w zbawczym kręgu miłości trynitarnej (M. Navarro — Salamanca), w przejściu od Boga Ojców do Boga Ojca (D. Munoz Leon — Madryt), od Soboru Nicejskiego do Chalcedońskiego (E. Covolo SDB — Rzym), od św. Hilarego z Poitiers do św. Augustyna (L. Gambero — Rzym), w myśli średniowiecznej (M. Lamy — Igny, Francja), w mariologii XII wieku (H. Llamas Martinez OCD — Salamanca), w Liturgii Rzymskiej (bp J. Lopez Martin — Salamanca),

w tradycji ikonograficznej (M.G. Muzj — Rzym), w ikonie Bogarodzicy (C. Charalampidis — Saloniki), w zagadnieniu cierpienia Boga (A. Amato SDB — Rzym), w trynitarnych refleksjach tajemnicy Maryi (A. Ziegenaus — Augsburg), w duchowości trynitarnej (S. De Fiores — Rzym).

Również na plenum miał miejsce *Okrągły stół*, poświęcony znaczeniu relacji Maryja a Trójca Święta w kulturach: Afryki (J.-P. Sieme Lasoul Elagnen — Congo), Azji (H. De Villa — Filipiny), Ameryki Łacińskiej (L. Boff — Brazylia), Ameryki Północnej (P. Fan — USA), i Europy (T. Beatte (Wielka Brytania).

Sekcji językowych było dziesięć. Dołączają się do nich z wolna sekcje kontynentalne, a mianowicie: Afrykańska, Anglo-Amerykańska, Azjatycka, Chorwacka (śląd dwu pierwszych prezesów Chorwatów: O. Karola Balića OFM i O. Pawła Melady OFM), Francuska, Włoska, Latyno-Amerykańska, Polska, Hiszpańska, Niemiecka.

W sekcji Afrykańskiej sześć referatów miała Nigeria, pięć Kongo, dwa Etiopia, jeden Egipt. Dziewięciu relatorów mówiło po angielsku, czterech po francusku, jeden po włosku. Tematyka była afrykańska: Maryja a Trójca Święta w tradycji, eschatologii, pobożności ludowej, duszpasterstwie. Ale były także rozważania czysto teologiczne: Słowo Wcielone, to Bóg z nami, Maryja to my z Bogiem.

Sekcja Anglo-Amerykańska miała 16 prelegentów, w tym jednego Polaka i jednego Maltańczyka. Polak, O.M. Załęcki OSPPE, mówił o Hodegetrii w amerykańskiej Częstochowie. Pozostałe relacje osadzały zagadnienie w Apokalipsie, nauczaniu Kościoła, apokryfie o Zaśnięciu Maryi, eklezjologii, duchowości, poezji, sztuce, wreszcie w Brytyjskim Ekumenicznym Towarzystwie Maryjnym.

Sekcja Azjatycka liczyła 12 prelegentów: 4 z Filipin, 3 z Indonezji, 2 z Indii, 1 z Tajlandii, 1 z Tajwanu, 1 z Libanu. Jeden jezuita z Filipin mówił po hiszpańsku, reszta po angielsku. Odniesienie Maryi do Trójcy Świętej ukazane zostało w ekshortacji Apostolskiej Jana Pawła II: *Kościół w Azji*, w teologii życia wewnętrznego, teologii laikatu, w wierze i pobożności, w kontekście kościelnym, kulturalnym, praw człowieka, praw kobiety.

Sekcja Chorwacka, pod przewodnictwem ks. prof. Wojciecha Rebića, bibliisty z Zagrzebia, jeszcze nie tak dawno ministra rządu chorwackiego do spraw uchodźców i przesiedleńców, liczyła 15 członków. Wszyscy mówili po chorwacku, z wyjątkiem franciszkanina ze Słowenii. Tematyka ukazana została w Biblii, kaznodziejstwie, piśmiennictwie, sanktuariach, pobożności ludowej, doświadczeniu mistycznym, ikonografii, hymnach, pieśniach ludowych, etnologii. Dwa referaty podjęły zagadnienia ściśle teologiczne: *Macierzyńskie oblicze Boga* (P. Lubina OFM) i *Słowo w Najświętszej Dziewicy stało się mięsem (caro), ciałem (corpus) czy człowiekiem (homo)?*

Sekcja Francuska z trzynastu wykładowcami w języku francuskim, ześrodkowana była wokół ks. R. Laurentina, który miał wykład na temat Kongresu: *Trójca a Maryja*. Pozostałe relacje mówiły ze stanowiska, *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, teologii biblijnej, duchowości, ekumenii (M. Luter), piśmiennictwa, sztuki. Jeden wykład poświęcony był Tajemnicy Wcielenia jako dziełu Trójcy Świętej w Maryi.

Sekcja Włoska z 19 aż relacjami po włosku (wiadomo, gospodarze!) mówiła o relacji Maryi do Trójcy Świętej z punktu widzenia biblijnego, katechezy, teologii, liturgii, duchowości, kultury, poezji.

Sekcja Latino-Amerykańska miała 15 przedstawicieli: 4 z Kolumbii, 3 z Meksyku, 2 z Wenezueli, 2 z Kostaryki, po jednym z Brazylii, USA — Teksas, Argentyny i Hiszpanii. Rozpatrywali zagadnienie na płaszczyźnie pobożności, duszpasterstwa, zakonów, misji, sanktuariów, piśmiennictwa, ikonografii, wreszcie Soboru Konstancjeńskiego.

Sekcja Polska pod przewodnictwem Prezesa Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, ks. dr. Teofila Siudego z Częstochowy oraz Sekretarza PTM O. dr. Jana Pacha OSPPE z Jasnej Góry w Częstochowie, liczyła 15 członków i tyleż przedłożeń, a mianowicie: ks. dr Teofil Siudy: *Maryja jako arcydzieło i współpracownica Trójjedynego Boga według Jana Pawła II*; ks. dr Wacław Siwak: *Maryja jako Córa Boga Ojca, Matka Syna Bożego i Oblubienica Ducha Świętego według Jana Pawła II*; O. prof. dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFM-Conv.: *Bóg wielkich niewolników Maryi*; Bp prof. dr hab. Julian Wojtkowski: *Trójca Święta a Maryja w kazaniach polskich autorów na Zwiastowanie NMP, drukowanych w XV wieku*; dr Roman Mazurkiewicz: „*Świętej Trójce Miłośnica*”. *Trynitarnie aspekty maryjności polskiego średniowiecza w świetle zabytków piśmiennictwa*; O. prof. dr hab. Tadeusz Dionizy Łukaszuk OSPPE: *Trynitarny wymiar kultu maryjnego u polskich teologów paulińskich doby baroku*; dr Danuta Mastalska: *Trójca Święta a Maryja według polskich kazań Antoniego Węgrzynowicza OFM († 1721)*; O. dr Gabriel Bartoszewski OFMCap: *Trójca Święta i Maryja w pismach błogosławionego Honorata Koźmińskiego († 1916)*; Ks. prof. dr hab. Lucjan Balter SAC: *Trójca Święta a Maryja w świetle „Dzienniczka” świętej Siostry Faustyny Kowalskiej († 1938)*; O. mgr lic. Paulin Sotowski OFMConv: *Trójca Święta a Maryja w medytacji świętego Maksymiliana Kolbe*; O. dr Jan Pach OSPPE: *Komunia życia Maryi z Trójcą Świętą w kerygmie Stefana Kardynała Wyszyńskiego*; ks. dr Kazimierz Pek MIC: *Znaczenie pneumatologii Y. Congara dla mariologii w Polsce*; Jana Moricowa: *Trójca Święta a Maryja w pobożności słowackiej*; dr Krzysztof Leśniewski: *Misterium Trójcy Świętej a misterium Maryi w duchowości prawosławia*; ks. prof. dr hab. Władysław Nowak: *Maryja przygotowana przez Ducha Świętego, wybrana przez Boga Ojca na Matkę Jego Syna w religijności ewangelickiej*.

Większość przedłożeń została przygotowana, wygłoszona i przyjęta na sympozjum mariologicznym, zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Mariologiczne 6–8 września 1999 roku w Częstochowie¹.

Sekcja Hiszpańska z 20 prelegentami ujęła temat na wielu płaszczyznach: mariologii w ogóle, mariologii hiszpańskiej (egzegeza NT, teologia najwcześniejsza, wybitni teologowie, teologia posoborowa, Hiszpańskie Towarzystwo Mariologiczne), liturgii, mistyki, malarstwa.

Sekcja Niemiecka miała 17 uczestników. Temat ukazała w optyce mistyki, sztuki, sanktuariów, II Soboru Watykańskiego; u św. Franciszka i we wczesnej teologii franciszkańskiej, u Marcina Lutera i w teologii ewangelickiej, u wybitnych

¹ T. Siudy, K. Pek MIC [red.], *Trójca Święta a Maryja*, Częstochowa 2000.

teologów: J. Driedo, J.H. Newman, H. Oswald, J. Suarez, M. Schmaus, M.J. Scheeben. Cztery przedłożenia ujmowały zagadnienie teologicznie: *Maryja zacieniona przez Tróję Świętą* (A. Dillon), *Maryja a Duch Święty* (H. King), *Maryja Świątynią i Tabernakulum Trójcy Świętej* (K. Dade), *Bóg w Trzech Osobach i Maryja w tajemnicy Odkupienia* (G. Rovira).

Równolegle do prac XX Kongresu Mariologicznego przebiegały w różnych kościołach Rzymu nabożeństwa Kongresu Maryjnego. Sekcja Polska, z Księdzem Arcybiskupem Metropolita Częstochowskim dr. Stanisławem Nowakiem na czele, prowadziła modlitwę wieczorną na Placu Św. Piotra przed Bazyliką Watykańską w czwartek, 20 września 2000 roku.

Nie było papieskiej audiencji dla 200 uczestników Kongresu. Po papieskiej Mszy św. z homilią na Placu Św. Piotra, kończącej Kongres, sam tylko Arcybiskup Metropolita Częstochowski udał się do Ojca Świętego na spotkanie przy obiedzie.

Wykłady na posiedzeniach plenarnych oraz na sekcjach językowych powinny ukazać się w druku. Kiedy to będzie, nie wiadomo. Zalegają jeszcze nie wydrukowane akta XVIII Międzynarodowego Kongresu Mariologicznego w Huelva oraz XIX Międzynarodowego Kongresu Mariologicznego w Częstochowie, mimo iż na druk tych ostatnich Legat Papieski Adam Józef Kardynał Maida, Arcybiskup Detroit, przekazał Papieskiej Akademii Maryjnej Międzynarodowej 50.000 dolarów.

Nie wiadomo także jaki temat będzie miał XXI Międzynarodowy Kongres Mariologiczny. A szkoda, bo można by już teraz wdrożyć na cztery lata prace naukowe. Wiadomo tylko, że odbędzie się we Francji. Kto dożyje, ten zobaczy.